

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจัยที่สำคัญยิ่งอย่างหนึ่งในการพัฒนาประเทศก็คือ การศึกษา เพราะการศึกษา จะช่วยให้มนุษย์มีการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้อย่างเหมาะสมกับความต้องการและความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นตลอดเวลา รุสโซ่นักปราชญ์ชาวฝรั่งเศสได้เขียนไว้ในหนังสือ ชื่อ "เอมีล" ว่า "พืชดอกงามได้ด้วยการปลูก มนุษย์โดยการศึกษา สิ่งที่มีมนุษย์ขาดแคลน และมีความจำเป็นสำหรับชีวิตในภายภาคหน้า สิ่งเหล่านี้สามารถเติมได้ด้วยการศึกษา" (ศิริชัย กาญจนวาสี 2525 : 40) จากบทบาทและความสำคัญของการศึกษาดังกล่าวทำให้ การศึกษาในปัจจุบันเป็นระบบงานที่ได้รับการลงทุน และได้รับความคาดหวังอย่างสูงจากสังคม เพื่อให้ทำหน้าที่สร้างกำลังคนที่มีคุณภาพสำหรับความเจริญก้าวหน้าของประเทศ ทั้งนี้เพราะ จุดมุ่งหมายของการศึกษานั้น เพื่อสร้างมนุษย์ให้มีคุณธรรม พัฒนาความสามารถในทุก ๆ ด้าน ทั้งสติปัญญา ทักษะและเจตคติ ปัจจุบันประเทศไทยกำลังอยู่ในระยะของการเร่งรัดให้ประเทศ เจริญก้าวหน้า ทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างจริงจัง โดยรัฐบาลมุ่งจะพัฒนาประเทศให้เป็น ประเทศกึ่งอุตสาหกรรม ในการนี้จะต้องใช้แรงงานทางด้านอุตสาหกรรมทั้งในระดับสูงและ ระดับกลางเพิ่มมากขึ้น การศึกษามีส่วนสำคัญในการสร้างแรงงานทั้งสองระดับ โดยเฉพาะ การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายนับว่ามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะเป็นการศึกษา ระดับที่สร้างกำลังคนระดับกลาง ซึ่งเป็นฐานหลักของการพัฒนาประเทศ (ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา 2529 : 34)

การศึกษาที่จะสามารถเป็นเครื่องมือสำหรับพัฒนาคุณภาพของประชากรให้เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าได้นั้น จำเป็นต้องอาศัยการปฏิบัติตามแนวทางของหลักสูตรที่วางไว้เป็นสำคัญ ทั้งนี้เพราะหลักสูตร เป็นหัวใจสำคัญของการศึกษา และเป็นหัวใจของโรงเรียนในการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย และให้ได้ประชากรที่มีคุณภาพ หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 เป็นหลักสูตรที่ได้รับการปรับปรุง เปลี่ยน-แปลงแก้ไขให้ทันสมัย สอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบัน และเหมาะสมกับนโยบาย หลักการและ ความต้องการของประเทศ เป็นหลักสูตรที่ได้รับการร่างแก้ไขทั้งระบบ ทั้งนี้ด้วยมีจุดมุ่งหมาย ให้การจัดการศึกษาตามหลักสูตรนี้ สามารถพัฒนาประชากรของประเทศให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ สามารถอยู่ร่วมกันในชุมชนอย่างมีความสุข

หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 มีความมุ่งหมายที่จะสร้างเสริมให้นักเรียนมีความเจริญงอกงามตามความสามารถ และความแตกต่างของแต่ละบุคคล นักเรียนมีโอกาสที่จะเลือกเรียนวิชาต่าง ๆ ตามความถนัด ความสามารถ และความสนใจของตนเอง ให้มากขึ้น แต่อย่างไรก็ตามควรจัดการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายตามหลักสูตรนี้ นักเรียนจำเป็นต้องเรียนวิชาซึ่งเป็นความรู้พื้นฐานที่สำคัญในการดำรงชีวิตในสังคมปัจจุบัน ทั้งที่บางวิชาไม่ตรงกับความสนใจ ไม่เหมาะสมกับความสามารถ หรือไม่สอดคล้องกับความถนัด ของนักเรียน ทำให้การเรียนการสอนมีปัญหา นักเรียนไม่ประสบผลสำเร็จในการเรียนเท่าที่ควรจะเป็น นอกจากนั้นแม้ในกลุ่มนักเรียนที่มีความสนใจ มีความสามารถ และความถนัดในการเรียน ก็ยังปรากฏว่า นักเรียนบางคนเรียนรู้ได้เร็ว บางคนเรียนรู้ได้ช้า ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากสาเหตุต่าง ๆ คือ

1. สติปัญญาแตกต่างกัน
2. วิธีการในการเรียนรู้ หรือความสามารถเฉพาะตัวในการรับรู้เรื่องราว

แตกต่างกัน

3. สภาพเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมแตกต่างกัน

4. แรงจูงใจในการเรียนแตกต่างกัน

5. ทักษะ ความถนัด และความสามารถในการเรียนแตกต่างกัน

(ระพีพร โพธิ์ศรี, 2521 : 89)

นอกจากสาเหตุต่าง ๆ ที่กล่าวถึงข้างต้นแล้ว ทางด้านส่วนตัวนักเรียนเองก็นับว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนได้ ไม่ค่อยไปกว่าองค์ประกอบด้านอื่น ๆ เพราะตัวนักเรียนเองอาจมีส่วนบกพร่องทางด้านร่างกาย หรือบกพร่องทางจิตใจ และมีสติปัญญาต่ำจนทำให้การเรียนไม่ประสบผลสำเร็จ หรือไม่ก็เป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดความล่าช้าทางการเรียนได้

ฉำไพ สุจริตกุล (2516 : 46 - 67) ได้กล่าวถึงสาเหตุที่ทำให้เด็กมีปัญหา และเรียนช้าว่ามีสาเหตุมาจาก

1. ความบกพร่องทางร่างกาย ได้แก่ สายตาไม่ดี ตาบอดสี หูพิการ หรือฟังไม่ถนัด อวัยวะในปากบกพร่อง และมีความผิดปกติอื่น ๆ เช่น ถนัดมือซ้าย
2. มีความบกพร่องทางด้านสติปัญญา เช่น เด็กที่มีอายุสมองน้อยมักอ่านไม่ได้ มีความสังเกตน้อยทำให้ไม่เข้าใจสิ่งที่เรียน หรือไม่สามารถสร้างมโนภาพได้ตามที่ต้องการ
3. มีความบกพร่องทางด้านอารมณ์ เป็นคนใจคอหงุดหงิด เข้ากับใครไม่ได้ มีความหวาดระแวงว้าวุ่น วิตกกังวลอยู่ตลอดเวลา เด็กที่มีอารมณ์ไม่สม่ำเสมอมักเรียนไม่เข้าใจ ขาดสมาธิและไม่มีความมั่นใจ

จากสภาพปัญหาดังกล่าว จึงทำให้เกิดมีนักเรียนเรียนเก่ง นักเรียนอ่อน และนักเรียนที่เรียนไม่รู้เรื่องขึ้นในห้องเรียน การสอนของครูแต่ละครั้งในเวลาเท่ากัน เนื้อหาเดียวกัน และวิธีการเดียวกัน จะมุ่งหวังให้เกิดผลอย่างเดียวกัน และเท่าเทียมกันกับนักเรียนทุกคนในห้องเรียน ย่อมเป็นไปได้ นักเรียนที่มีปัญหาในการเรียนมากย่อมต้องการเวลา และความเอาใจใส่จากครูผู้สอนมากกว่านักเรียนที่ไม่มีปัญหา หรือมีปัญหาน้อย กระทรวงศึกษาธิการได้เล็งเห็นถึงปัญหา และให้ความสำคัญต่อปัญหาเหล่านี้เป็นอย่างมาก และด้วยความมุ่งหมายที่จะแก้ปัญหาดังกล่าวให้ลดน้อยลง หรือหมดไป จึงได้กำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษา มัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 ว่า "โรงเรียนต้องจัดให้มีการสอนซ่อมเสริมสำหรับนักเรียนที่เรียนอ่อน เพื่อแก้ไขความบกพร่องต่าง ๆ และเพื่อช่วยให้มีพื้นฐานอันมั่นคงในการ

เรียนรู้" (กระทรวงศึกษาธิการ 2525 : 12) ดังนั้นการสอนซ่อมเสริมจึงเป็นวิธีการสำคัญที่จะช่วยให้นักเรียนที่เรียนช้าสามารถเรียนทันเพื่อน ช่วยให้นักเรียนที่เรียนไม่เข้าใจ มีความเข้าใจมากขึ้น ช่วยให้นักเรียนที่เรียนแล้วยังไม่บรรลุตามจุดประสงค์การเรียนรู้ได้บรรลุตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ ช่วยให้นักเรียนที่เรียนดีเรียนเก่ง มีความฉลาดเฉลียวอยู่แล้ว ได้มีโอกาสเสริมความรู้ให้เพิ่มมากขึ้น

พันทิพา อุทัยสุข (2523 : 7) กล่าวถึงความจำเป็นในการจัดสอนซ่อมเสริมว่า

1. เพื่อแก้ไขปัญหาข้อบกพร่องหรือขจัดปัญหาทางการเรียนของเด็ก ตั้งแต่ต้น การฝึกทักษะใหม่ ๆ จะทำให้เด็กมีพื้นฐานที่ถูกต้อง ซึ่งจะช่วยให้การฝึกทักษะต่อ ๆ ไปได้ผลดี
2. เพื่อว่าเด็กเรียนอ่อนจะได้รับการช่วยเหลือเพื่อเรียนให้ทันเพื่อน
3. เพื่อว่าเด็กเก่งจะได้รับการสนับสนุน ให้สามารถพัฒนาไปจนสุดความสามารถที่มีอยู่จริงของตน

สายใจ เกตุชาตวิทย์ (2527 : 5) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการสอนซ่อมเสริมไว้ดังนี้

การสอนซ่อมเสริมมีจุดมุ่งหมายเป็นทั้งการสอนเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องและเสริมทักษะการเรียนรู้ใหม่ ๆ ให้แก่นักเรียน ประโยชน์ที่นักเรียนจะได้รับจากการสอนซ่อมเสริม จะมีส่วนเสริมสร้างประสิทธิภาพในการเรียนของนักเรียนได้เต็มที่ และยังเป็นการเตรียมตัวนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ให้พร้อมสำหรับการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา หรือการออกไปประกอบอาชีพได้อย่างมีสัมฤทธิ์ผล

แต่การจัดสอนซ่อมเสริมในโรงเรียนมีอุปสรรคและปัญหาต่าง ๆ ที่ทำให้การสอนไม่สามารถบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ได้ โดยเฉพาะสภาพของครูไม่เอื้ออำนวยต่อการจัดสอนซ่อมเสริม เพราะตามปกติครูมีชั่วโมงสอนอย่างน้อย 16 - 20 คาบ และครูมีหน้าที่อื่น ๆ ที่ต้องรับผิดชอบ นอกเหนือจากการสอน ยิ่งกว่านี้ผู้บริหารโรงเรียนยังไม่เห็นความสำคัญของการสอนซ่อมเสริม ดังเช่นจากรายงานการติดตามผล และแนะนำการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ กล่าวว่า "ครูส่วนใหญ่มีความเกียจคร้านในการสอนซ่อมเสริม จึงให้นักเรียนผ่านเกณฑ์หมดทุกคน ประกอบกับผู้บริหารให้ครูเสนอว่าต้องการสอนซ่อมเสริม

วิชาใด เวลาใด หากว่าไม่มีความต้องการสอนซ่อมเสริม ทางโรงเรียนจะนำชั่วโมงหรือคาบของการสอนซ่อมเสริมไปทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น ยุวภาษา ตูกลีลา กีฬา ฯลฯ (กระทรวงศึกษาธิการ 2527 : 3)

จากข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าการจัดสอนซ่อมเสริมในโรงเรียนย่อมกระทำไต่ยาก หากทุกฝ่ายไม่ให้ความร่วมมือซึ่งกันและกัน จากการสำรวจสภาพปัญหาและความต้องการของโรงเรียนในเขตการศึกษา 2 พุทธศักราช 2524 (กองวิจัยทางการศึกษา 2525 : 20) พบว่าในการจัดบริการต่าง ๆ ให้แก่นักเรียนนั้น โรงเรียนยังไม่เข้าใจและเห็นความสำคัญของการจัดการสอนซ่อมเสริมให้แก่นักเรียน สอดคล้องกับรายงานการวิจัยทางการศึกษา พบว่านักเรียนที่สอบเก็บคะแนนไม่ถึงเกณฑ์ผ่านของหมวดวิชาต่าง ๆ จะได้รับการสอนไม่มีการสอนซ่อมเสริมอย่างแท้จริง ทั้งในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และตอนปลาย หรือทางโรงเรียนจัดการสอนแต่เป็นการสอนแบบทบทวนทวนกววิชาแทนที่จะเป็นการสอนซ่อมเสริมเป็นเพราะทางโรงเรียนยังไม่รู้วิธีดำเนินการจัดการสอนซ่อมเสริมอย่างแท้จริง (กองวิจัยทางการศึกษา 2526 : 6) และรัชณี วิเศษสังข์ (2526 : 31) ใ้กล่าวถึงการสอนซ่อมเสริมที่โรงเรียนสุโขทัยกล่าวว่า "โรงเรียนใช้คาบการสอนซ่อมเสริม สอนบ้าง สอนพิเศษบ้าง ประชุมบ้าง จัดกิจกรรมบ้าง" จากปัญหาต่าง ๆ ที่กล่าวถึง ทำให้การจัดสอนซ่อมเสริมในเขตการศึกษา 2 ไม่เป็นไปตามหลักการและจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่กำหนดให้มีการจัดสอนซ่อมเสริม เพื่อให้ผู้เรียนสามารถที่จะประสบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามที่ตั้งปรารถนา ประกอบกับพื้นที่ในเขตการศึกษา 2 นักเรียนส่วนใหญ่มีปัญหาทางด้านการใช้ภาษาในการสื่อสาร (เขตการศึกษา 2, 2527 : 24) ย่อมเป็นอุปสรรคต่อการเรียนการสอนมากกว่าปกติ การจัดสอนซ่อมเสริมจึงมีความจำเป็นสำหรับนักเรียนในเขตการศึกษา 2

ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นศึกษานิเทศก์ สังกัดกรมสามัญศึกษา ประจำเขตการศึกษา 2 มีความเห็นว่าปัญหาเหล่านี้ควรจะได้มีการวิจัย เพื่อจะได้ศึกษาสภาพการจัดสอนซ่อมเสริมในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 2 ว่า ได้มีสภาพการจัดอย่างไร มีปัญหาอุปสรรคใดบ้าง ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้ จะเป็นข้อมูลเพื่อนำไปปรับปรุงการจัดสอนซ่อมเสริมในเขตการศึกษา 2 และเป็นข้อมูลในการปรับปรุงหลักสูตรเกี่ยวกับการจัดสอนซ่อมเสริมในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของกระทรวงศึกษาธิการให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดการสอนซ่อมเสริมในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 2
2. เพื่อศึกษาปัญหาการจัดการสอนซ่อมเสริมในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 2

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยนี้เป็นการศึกษาสภาพการจัดการสอนซ่อมเสริมที่จัดให้เฉพาะนักเรียนที่มีข้อบกพร่องและประสบปัญหาเกี่ยวกับการเรียนเท่านั้น โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้
 - 1.1 การวินิจฉัยข้อบกพร่องของผู้เรียน
 - 1.2 การดำเนินการจัดการสอนซ่อมเสริม
 - 1.2.1 ลักษณะของการจัดการสอนซ่อมเสริม
 - 1.2.2 ระยะเวลาในการจัดการสอนซ่อมเสริม
 - 1.2.3 วิธีการสอนซ่อมเสริม
 - 1.3 การประเมินผลการสอนซ่อมเสริม
2. การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการจัดการสอนซ่อมเสริมในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 2 ซึ่งมีจำนวน 22 โรงเรียน
3. การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาข้อมูลจากผู้ดำเนินการจัดการสอนซ่อมเสริม ซึ่งได้แก่ผู้บริหาร ครูผู้สอน และผู้สนับสนุนการสอน เท่านั้น

คำถามที่ต้องการคำตอบจากการวิจัย

สภาพและปัญหาในการจัดการสอนซ่อมเสริมตามประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ เป็นอย่างไร

1. การวินิจฉัยข้อบกพร่องของผู้เรียน
2. การดำเนินการจัดการสอนซ่อมเสริม
 - 2.1 ลักษณะของการจัดการสอนซ่อมเสริม
 - 2.2 ระยะเวลาในการจัดการสอนซ่อมเสริม
 - 2.3 วิธีการสอนซ่อมเสริม
3. การประเมินผลการสอนซ่อมเสริม

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ผลของการวิจัยจะเป็นข้อมูลเพื่อให้โรงเรียนนำไปปรับปรุงการจัดการสอนซ่อมเสริมให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. เป็นข้อมูลให้ผู้บริหารโรงเรียน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการสอนซ่อมเสริม ได้ตระหนักถึงความสำคัญในการสอนซ่อมเสริม และสนับสนุนให้มีการสอนซ่อมเสริมอย่างจริงจัง
3. ผลของการวิจัยจะเป็นข้อมูลในการปรับปรุงหลักสูตร เกี่ยวกับการเรียนการสอนซ่อมเสริมในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของกระทรวงศึกษาธิการให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

คำนิยามที่ใช้ในการวิจัย

การจัดการสอนซ่อมเสริม	หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับการสอนที่จัดให้กับนักเรียนที่มีความบกพร่องและประสบปัญหาเกี่ยวกับการเรียน โดยมุ่งแก้ไขข้อบกพร่องของผู้เรียนและเพิ่มประสิทธิผลในการเรียน
สภาพการจัดการสอนซ่อมเสริม	หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับการสอนซ่อมเสริมของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 2
ปัญหาการจัดการสอนซ่อมเสริม	หมายถึง ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการเกี่ยวกับการสอนซ่อมเสริมของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 2
โรงเรียน	หมายถึง โรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีการจัดการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 2
ผู้บริหาร	หมายถึง ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ ฝ่ายวิชาการ

ผู้สอน	หมายถึง หัวหน้าหมวด และครูที่ปฏิบัติการสอน ในหมวดวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาต่างประเทศ สังคมศึกษา พลานามัย และ วิชาพื้นฐานอาชีพ
ผู้สนับสนุนการสอน	หมายถึง ครูฝ่ายสนับสนุนการสอนที่ทำหน้าที่ หัวหน้าฝ่ายแนะแนว และหัวหน้าฝ่ายทะเบียนวัดผล

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

- 1.1 ประชากร ได้แก่ โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 2 มีจำนวนทั้งสิ้น 22 โรงเรียน
- 1.2 ประชากรผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน โรงเรียนละ 2 คน รวมโรงเรียนทั้งหมด 22 โรงเรียน ได้ประชากร 44 คน
- 1.3 กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูล ใช้วิธีสุ่มชนิดเจาะจง (Purposive Random Sampling) โดยเลือกจาก
 - 1.3.1 หัวหน้าหมวด โรงเรียนละ 7 คน รวม 22 โรงเรียน
ได้กลุ่มตัวอย่าง 154 คน
 - 1.3.2 ผู้สอนหมวดละ 1 คน โรงเรียนละ 7 คน รวม 22 โรงเรียน
ได้กลุ่มตัวอย่าง 154 คน
 - 1.3.3 หัวหน้าฝ่ายแนะแนว โรงเรียนละ 1 คน รวม 22 โรงเรียน
ได้กลุ่มตัวอย่าง 22 คน
 - 1.3.4 หัวหน้าฝ่ายวัดผล โรงเรียนละ 1 คน รวม 22 โรงเรียน
ได้กลุ่มตัวอย่าง 22 คน
 รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 396 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ใช้รวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารผู้สอน และผู้สนับสนุนการสอนต่างฉบับกัน ทั้งนี้เพราะบทบาทที่รับผิดชอบในการดำเนินการ

แต่ละขอบเขตไม่เหมือนกัน ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณา เพื่อตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา เมื่อได้รับการพิจารณาแล้ว ก็นำมาปรับปรุงให้เป็นฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปใช้

แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มี 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจคำตอบ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการจัดการสอนซ่อมเสริม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการและคำถามปลายเปิด (Open - Ended) โดยถามในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. การวินิจฉัยข้อบกพร่องของผู้เรียน
2. การดำเนินการจัดการสอนซ่อมเสริม
 - 2.1 ลักษณะของการจัดการสอนซ่อมเสริม
 - 2.2 ระยะเวลาในการจัดการสอนซ่อมเสริม
 - 2.3 วิธีการสอนซ่อมเสริม
3. การประเมินผลการสอนซ่อมเสริม

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาในการจัดการสอนซ่อมเสริม เป็นลักษณะแบบสำรวจรายการ และคำถามปลายเปิด (Open - Ended)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 สภาพการจัดการสอนซ่อมเสริม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 3 ปัญหาการจัดสอนซ่อมเสริม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่
และหาค่าร้อยละ (Percentage)

การเสนอผลการวิจัย

แบ่งออกเป็น 5 บท ดังต่อไปนี้

บทที่ 1 ประกอบด้วย

- ความเป็นมา และความสำคัญของปัญหา
- วัตถุประสงค์ของการวิจัย
- ขอบเขตของการวิจัย
- คำถามที่ต้องการคำตอบ
- ประโยชน์ของการวิจัย
- คำนิยามที่ใช้ในการวิจัย
- วิธีดำเนินการวิจัย

บทที่ 2 ทฤษฎีหลักการแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย

- ประชากรที่ใช้ในการวิจัย
- เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- การเก็บรวบรวมข้อมูล
- การวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

บรรณานุกรม และภาคผนวก